

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Venise, Segno della Fontana, 1567](#)[Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre IX](#)[Item Mythologia, Venise, 1567 - IX, 03 : De Chimaera](#)

Mythologia, Venise, 1567 - IX, 03 : De Chimaera

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[120-121\] : De Chimaera](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre IX

[Mythologia, Francfort, 1581 - IX, 03 : De Chimæra](#) est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre IX

[Mythologie, Paris, 1627 - IX, 04 : De la Chimere](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre IX

[Mythologie, Lyon, 1612 - IX, 03 : De la Chimere](#) est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4 Ant. 50

Formatin-4

langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 269r°-270r°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques et historiques [Chimère](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 28/04/2023

la p̄lacula laurum natam postea fuisse memorant. Sequentibus postea temporibus cum bellum grauiſſimum inter Tegeates Lacedæmoniosque exarſiſſet, multis eladibus affectis Lacedæmoniiſ reſponſum eſt ab oraculo præſentes calamitates ceſſaturas, ſi ventos & percutientem ac repercuſſum, hominumque perniciem omnem remouentes, oſſa Oreſtis inueniſſent. Lichas igitur Lacedæmonius cum Tegeam perueniſſet, erant enim tunc fœderis iure oia pacata in ciuitatibus, atque fabri ærarii officinam eſſet ingreſſus ibi inueniri poſſe oſſa Oreſtis in memoriam venit, quia ventos folles oraculum appellaeſſet; percutientem, malleum; repercuſſum, incidem; hominum perniciem, ferrum; quo in præliis cædendis hominibus uſi fuiſſent. atque ſepulta fuiſſe poſtea Oreſtis oſſa memorant iuxta Parcarum fanum in ſepulchro Agamemnonis, ubi inſiſi ſunt Tegeatæ ab oraculo illa ſepelire, ut ait Pauſ. in Laconicis. Atque hæc illa ſunt, quæ de Oreſte ab antiquis memorantur. Quod hæc ad hiftoricam narrationem referenda ſint omnia propè, nemini dubium eſſe arbitror. at quod ita fuerit Oreſtes à Furiis exſpiratus ob parricidium, quod vel iuſſu oraculi commiſſerat, illud ſolum nobis eſt conſiderandum. Dicunt huic viſas fuiſſe Furias, quæ ardentes faces aſſidue illius oculis obicerent, à quibus ſemper terrore horribili afficiebatur, per quas neque diurno neque nocturno tempore quieſcere licebat. hanc animi moleſtiam, atque adeo hunc mentis furorem, conſcientiæ ſtimulos fuiſſe cõſtat, quibus ſcelerum flagitiorumque ſibi conſcii homines exagitantur: cum nihil magis animum aſſidue torqueat, quam præteritorum flagitiorum memoria, quod ita teſtatur Cicero in Oratione pro Roſcio Amerino; Nolite putare, quemadmodum in fabulis sæpenumero videtis, eos, qui aliquid impie ſcelerataque commiſerint, agitari, & perterreri Furiarum tædis ardentibus. ſua quemque fraus, & ſuus error maxime vexat: ſuum quemque ſcelus agitat amentiaque afficit; ſuæ malæ cogitationes, conſcientiæque animi terrent. Hæ ſunt impius aſſidue domeſticeque, Furiæ, quæ noctes dieſque poenæ præteritorum peccatorum à cõſceleratiſſimis hominibus repetunt. Nam cum nihil magis quam præteritorum ſcelerum recordatio animum infeſter, tum nihil magis hominum quieti, & tranquillitati confert, quam integritatis opinio, & nullius fraudis ſibi eſſe conſcium; quod per hanc fabulam antiqui ſignificauerunt. at nunc de Chimæra dicamus.

De Chimæra.

Cap. III.

Chimæra monſtrum illud celeberrimum apud antiquos, Echidnæ ac Typhonis filia fuiſſe dicitur, ut ſcripſit Heſiodus in Deorum ortu, ubi loquitur de Echidna in his;

ὅ δὲ χιμæρα τὴν τε πρὶν ἄρα ἀμαρτήματα πύρ,
 ἀπὸ δὲ κεφαλῆς ἀπὸ δὲ κνήμης ἀπὸ δὲ ποδῶν
 τῆς ἢ τῆς κεφαλῆς, μία τις χερσὶν ἔχειται,
 ἑὴ χιμῆρα, ἣ δὲ ἔχει κρατερὸν ἄρματα.
 πρὸς δὲ λέων, ἐκ δὲ δρῆκου, μία δὲ χιμῆρα,
 ἀπὸ δὲ ἀπὸ κεφαλῆς ἀπὸ δὲ ποδῶν ἀπὸ δὲ κνήμης.

Tum parit indomitas ſpirantem ex ore Chimæram
 Flammas, ingentem, celerem, fortemque, grauemque.
 Huic tria erant capita: primum fuit acie leonis,

Yyy Aft

Mythologiæ

Ast aliud capræ, atque aliud crudele chelydri.
Prima leo, postrema draco, media inde capella,
Quæ grauiter patulis spirabat naribus ignem.

Fabulantur hanc Chimæram Amisodari studio fuisse educatam, vti scripsit Apollodorus lib. 2. Bibliothecæ. hoc monstrum trium fuisse diuersarum formarum, & è superioribus patuit, & Homerus ita expressit lib. 7. Iliad.

*πρωτὸν δὲ τῆς χιμæρας ἀναμεικτὸν ἔκειθεν
πικρὸν γὰρ, ἔδ' ἀπὸ δῖου γένε, καὶ αἰσχροῦ.
Ἐπίθῃ δὲ λέων, ἐν δὲ δι' ἄραυτον ἄλαστον δὲ χιμæρα.
Δοῖσι δ' ἀποκρίσσεια σπέρματις ἀλλοδαύου.*

10

Horrendam primum iubet obruncare Chimæram,
Cui genus hand mortale fuit de stirpe virorum.
Prima leo, postrema draco, media inde capella,
Quæ grauiter patulis spirabat naribus ignem.

20 Cum ignem igitur ex ore & naribus spiraret, fabulati sunt Bellerophontè ad hanc occidendam missum fuisse, qui conscendens equum Pegasus alatum narum è Neptuno & Medusa, illam sagittis transiit, vt scripsit Apollodorus lib secundo. quamuis aliter alii sentiant, vt dicitur postea. hanc in Lycia habitasse memorant, quo etiam in loco nata est. neque his plura de Chimæra memoriæ prodita sunt. Nunc veritatem inquiramus. Scriptum fuit à Carystio in historicis commentariis tres populos à Bellerophonte fuisse victos, quod etiam significatum per triplicem Chimærx formam fuisse ait Zezes hist. 1 49. chil. 7. Alcimus in rebus Siculis, & Syracusius Nymphodorus Chimæram Lyciæ montem esse dixerunt, in quo ignis nasceretur. eius in summa parte leones dicti sunt habitasse, in medio erant vberissima & amantissima pascua, ad radices serpentes complures; quæ res locum dedit fabulæ, quod Chimæra monstrum esset è tribus tam diuersis animalibus compositum, cuius caput & pectus vertex scilicet esset leonis, ignemque efflaret ex ore; atque ita venter erat capræ, cauda vero draconis. Hunc locum Bellerophontes Glauci filius cum fecisset habitabilem, dictus est monstrum illud sagittis consecisse. Scriptum fuit à Theopompo lib. 7. rerum Philippicarum, Chimæram non sagittis fuisse transixam, sed hasta peritam fuisse, quæ plumbum haberet in summa parte collocatum; quam partem hasta cum Bellerophon in os Chimærx intrusisset, plumbum igne colliquefactam in ventrem Chimærx defluxit, & illi combussit omnia intestina, qua re mortua est. Scripsit Agatarchides Gnidius lib. 3. rerum Asiaticarum Chimæram mulierem fuisse Amisodari, qui imperauit Lyciæ, quæ duos fratres haberet Leonem & Draconem. hi cum Lyciæ loca incursionibus & insidijs opportuna cum magna manu iuuenum occupassent, adeuntes ea loca obruncabant. ob concordiam igitur fratrum & sororis corpus vnum tria habere illa capita fabulati sunt. Hos Bellerophontes vi superauit, & in seruitutem redegit; quare dictus est plumbum in os intrusisse; quod etiam testatur Isacius in Lycophronem. Nicander Colophonius fluuiorum naturam ac torrentum præcipuè per hæc signimenta significari voluit: cum dixerit Chimæram tria habuisse capita, & triplicem corporis formam: primum caput fuit leonis, vltimum draconis, at medium capræ, quoniam ex hybernis imbribus, aquarumque abundantia fiunt fluuii quidam, qui dicuntur *χίμαιρα* per hylæmem fluentes scilicet, qui sunt tanquam leones feroces & indomiti, omniaque
obuia

30

40

omnia secum trahunt: cum igitur omnia rapiant & strepitum edentes quasi rugiant, leonum primam partem habere dicti sunt: cum præcipue terram quasi unguibus effodiant, quæ iter sunt habitori. At pars media capra est dicta, quoniam aqua huiusmodi proxima quæque carpit: vicima pars est serpens, quia obliquus & contortus est omnium fluviorum, tanquam serpentum & viperarum cursus. Hoc monstrum horrificum Bellerophontes Pegaso inuectus, solis calor scilicet interemit, quia cum cessat pluviarum copia per ætatem, tunc exsiccantur torrentes. Nam Bellerophon & Pegasus idem sunt re ipsa, vis solis scilicet, quæ variis nominibus appellatur: neque quidquam prohibet eundem solem diuersis nominibus pro variis actionibus appellari. Ego sanè per hanc fabulam nos ab ira, turpissima omnium monstrorum reuocari crediderim: cum ira, tanquam leones furibundos faciat, quæ ex ebulliente sanguine circa eor excitatur, oculosque rubro colore tanquam flammis perfundit. Huius media pars est capra, infestum plantis animal, quoniam maxime infesta est facultatibus ira, cum nullam neque utilitatis, neque honoris rationem habeat ira, ut autem significarent antiqui omnium vitiorum maxime molestam esse iram, quæ pro viribus ab omnibus deuitanda est, neque huic motui obnoxios esse amplectendos, huic monstro partem extremam draconis attribuerunt. Non minus enim cauendus ac fugiendus est is viro prudenti, qui quò tulerit vis iræ & impetus feratur, quam draconum & crudelissimum viperarum consuetudo. Sic enim refræandam esse iram antiqui nobis significarunt, aut futurum esse ut nullam hominum nisi stultissimorum amicitiam comparemus. Alii vim rhetoricæ facultatis sub hac fabula contineri arbitrati sunt, qui promiorum naturam acrem esse voluerunt, modicèque intumescere: medium orationis carpere, & sublimia sectari propter necessaria sapientiæ studia; ac extremam partem se tanquam anguem ad medium reflecti summam repetendum, virumque habere & acrimoniam, quæ excitet animos auditorum in aduersarios. at de Chimæra factis. nunc de Bellerophonte dicatur.

De Bellerophonte.

Cap. IIII.

Dicitur is Bellerophon, qui Chimæram interemit, patria fuisse Corinthius, & Glauci eius filius, qui natus fuit è Sisypho, ut testatus est Dioxippus Corinthius lib. 2. de rebus patriis, & Pausanias in Corinthiacis, qui Bellerophon Hipponus antea dicebatur. Hic ubi Bellerum Corinthium, vel, ut maluit Phœnix Colophonius, Deliadem proprium fratrem, vel, ut Philemon putauit, Pirenen, ut vero Dorotheus Sidonius, Alcimenen, interemisset, non solum nomen, sed patriam etiam mutauit. Argos igitur profugus adiens à Præto perhumaniter expiatur, & in hospitium capitur. Deinde paucis interiectis diebus Antea, vel, ut alii maluerunt, Sthenobæa Præti vxor incredibili amore Bellerophontis capitur: quem cum nullis blanditiis posset ad adulterium allicere, apud Prætum tentatæ pudicitie accusauit. At Prætus hunc ipse quidem iure antiquæ consuetudinis interficere noluit; quoniam fuit antiquorum consuetudo ut neminem occiderent qui cum edissent, nisi istud accidisset inconsulto: sed ad Iobatem generum suum in Lyciam misit occidendum, literasque dedit obsignatas, in quibus criminatio continebatur. Cum verò solennitas quædam per illud

Yyy 2 tempus